

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА ВО ОБЛАСТА
НА ЖИВОТНА СРЕДИНА” ОД ПРОФ. Д-Р СОЊА ЛЕПИТКОВА,
ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИРОДНИ И ТЕХНИЧКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 1702-55/31 од 24.2.2023 година, донесена на 48. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за природни и технички науки, одржана на 22.2.2023 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Дејан Мираковски, редовен професор на Факултетот за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип,
- д-р Марија Хаџи-Николова, вонреден професор Факултетот за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА ВО ОБЛАСТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА”** од проф. д-р Соња Лепиткова, наменет за студентите на прв циклус студии на Факултет за природни и технички науки на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за природни и технички науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доставениот ракопис со наслов „Законска регулатива во областа на животна средина“ целосно ја покрива Наставната програма по предметот Законска регулатива во областа на животна средина на Факултетот за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев“. Предметот за којшто е наменета скриптата се слуша во четврта година во осми семестар на студиската програма Инженерство за заштита на животна средина на Факултетот за природни и технички науки, со неделен фонд на часови 2+1+1.

Ракописот овозможува запознавање на студентите со основните законски и подзаконски акти во областа на животната средина, како и со процесот на хармонизација на нашето законодавство во областа на животна средина со европското законодавство. Условот за членство на Република Северна Македонија во Европската Унија, како земја-кандидат, е да го усогласи својот правен систем со законодавството на Унијата, кое ги покрива сите обврски и критериуми на членството во Европската Унија. Процесот на интегрирање на „европските“ закони во националниот правен административен систем се нарекува процес на апроксимација и се состои од три главни компоненти: правна транспозиција на законодавството на Европската Унија, практична имплементација на законодавството и контрола на спроведувањето на законодавството. Секако дека главната одговорност за имплементација на законодавството е лоцирана кај Министерството за животна средина и просторно планирање, но и другите министерства кои имаат одговорности во врска со животната средина (Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Министерството

за економија, Министерството за транспорт и врски, Министерството за здравство, Министерството за финансии, Министерството за внатрешни работи итн.). Статусот на транспонираност на законодавството на Европската Унија за животна средина беше утврден врз основа на спроведената правна анализа на недостатоците на претходните закони за различни области во животната средина.

Материјалот е изложен прегледно и концизно, со низа слики што овозможува полесно да се разбере и усвои од страна на студентите.

Текстот кој е напишан на 58 страници, систематизиран е во 10 поглавја и содржи 19 слики.

Во воведното поглавје е даден краток осврт на значењето кое го има хармонизацијата на нашето законодавство со европското, а особено неговата практична имплементација со цел достигнување на овие високи стандарди, која со себе носи сериозни предизвици со кои се соочуваат голем број структури во речиси сите области на нашето општество.

Во второто поглавје авторката дава детален преглед на обврските кои ги има нашата држава како земја-кандидат за членство во ЕУ кон Европското законодавство, процес кој е започнат во 1992 година, како и на Скринингот - аналитичко испитување на усогласеноста со правото на ЕУ. Скринингот е формална и техничка операција што ја врши Европската комисија кој нашава држава го отвори во 2022 година, со цел да се подготват преговорите за членство и претставува аналитичка презентација на состојбата во земјата кандидат во однос на поглавјата од правото на ЕУ.

Во третото поглавје е даден детален преглед на Законот за животна средина кој претставува рамковен закон што ги предвидува правните основи за заштита и унапредување на квалитетот и состојбата на животната средина, а кои понатаму се разработени во посебни закони и бројни подзаконски акти.

Поглавјето четири се однесува на Законот за води кој е донесен во 2008 година и по две измени започнува да се применува во 2011 година. Со Законот за води се регулира управувањето со водите како дејност од јавен интерес пред сè водите за пиење и за производство на храна, но и за потребите на земјоделството, индустријата, хидроенергетските потреби, за потребите на парковите и други јавни површини, туризмот, пловидбата и друго.

Во петтото поглавје од ракописот авторката се осврнува на Законот за квалитет на амбиентен воздух кој има за цел „избегнување, спречување и намалување на штетните ефекти врз човековото здравје и животната средина како целина, вклучувајќи ги и биолошката разновидност, природното богатство и историското и културното наследство, обезбедување на соодветна информација за квалитетот на амбиентниот воздух, спречување и намалување на загадувањата кои предизвикуваат промена на климата и одржување на квалитетот на амбиентниот воздух таму каде што е добар и подобрување во други случаи“.

Преглед на основните одредби од основниот закон кој ја регулира заштитата на природата преку зачувување на биолошката и пределската разновидност и заштитата на природното наследство во и надвор од заштитените подрачја, како и заштитата на природните реткости, односно Законот за заштита на природата е даден во шестото поглавје.

Во седмото поглавје е даден осврт на Законот за управување со отпадот кој го уредува управувањето со отпадот, плановите и програмите за управување со отпадот, правата и обврските на правните и на физичките лица во врска со управувањето со отпадот, начинот и условите под кои може да се врши собирање, транспортирање, третман, преработка, складирање и отстранување на отпадот, увозот, извозот и транзитот на отпадот, мониторингот, како и информативниот систем и финансирањето.

Осмото поглавје е посветено на Законот за заштита од бучава во животната средина чија главна цел е да обезбеди создавање здрави услови за животот на луѓето и заштита на животната средина од бучава - преземање мерки и активности за избегнување, спречување или намалување на бучавата.

Во деветтото поглавје е даден преглед на Законот за просторното и урбанистичкото планирање, имајќи предвид дека просторното и урбанистичко планирање претставува континуиран процес кој се обезбедува со изработување, донесување и спроведување на просторен план, урбанистички планови, урбанистичко-планска документација, регулациски план на генерален урбанистички план и урбанистичко-проектна документација, со цел да се обезбеди уредувањето и хуманизацијата на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и природата

Во последното поглавје е даден преглед на подзаконските акти од областа на животна средина и ратификувани конвенции од страна на нашата држава.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на гореизнесеното, со особена чест и задоволство му препорачуваме на Наставно-научниот совет на Факултетот за природни и технички науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го прифати ракописот **„Законска регулатива во областа на животна средина“ од авторката проф. д-р Соња Лепиткова, како рецензирана скрипта по истоимениот предмет.**

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Дејан Мираковски, редовен професор, с.р.

Д-р Марија Хаџи-Николова, вонреден професор, с.р.